

Wandelen langs Het Pyperpad

Een wandeling langs de oude voetwegen van Meer

Brochure samengesteld n.a.v. de wandeling
in Meer tijdens de Dag van de Trage Weg
op zondag 21 oktober 2012

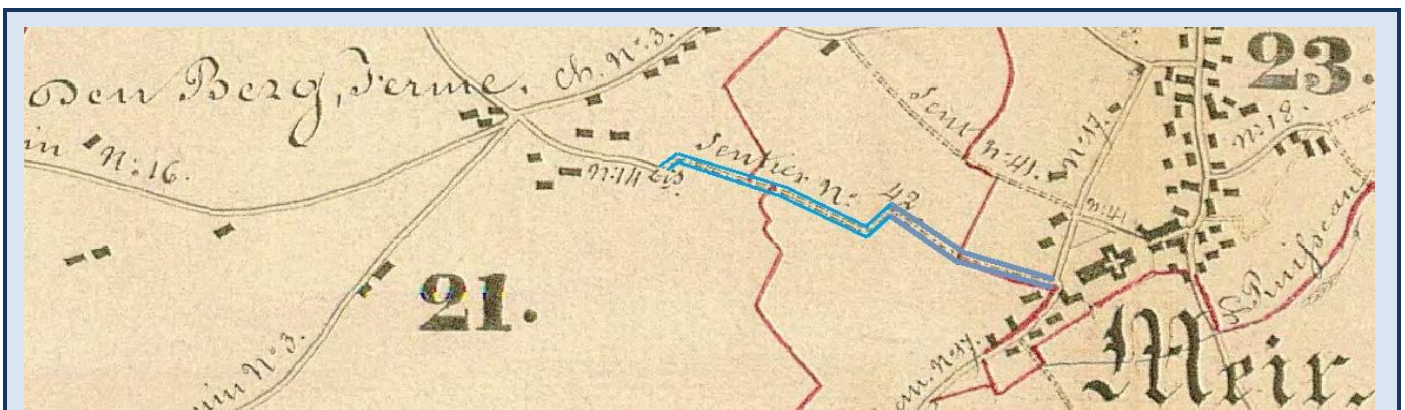
Wat zijn oude buurt- en voetwegen?

Oude buurt- en voetwegen, soms ook zandwegen, kerkwegels of richtpaden genoemd, werden in vroegere tijden meestal gebruikt door voetgangers om de kortste, meest gerichte weg te nemen naar een ander kerkdorp, een kapel of een ander belangrijk eindpunt.

De meeste buurt- en voetwegen werden in 1841 opgetekend in de *Atlas der Buurtwegen*, met onderscheid van twee soorten wegen. De 'karsporen' werden *Chemins* genoemd in de Atlas, minstens zo'n 3 meter breed, en de voetwegen of 'smalsporen' *Sentiers*, gemiddeld één meter breed. Al deze buurtwegen zijn openbaar, m.a.w. ze mogen door iedereen gebruikt worden, ook al is de grond soms eigendom van een particulier. Deze mag de doorgang niet belemmeren. De gemeente is de wegbeheerder, houdt toezicht op deze paden en zorgt tenslotte ook voor het onderhoud ervan.

De buurt- en voetwegen die later ontstonden in het landschap, heten feitelijke buurtwegen. Het zijn ook paden met een openbaar karakter en dit doordat ze dertig jaar of langer door iedereen gebruikt werden, waarna ze definitief een openbaar statuut hebben verkregen. Ze kunnen dus niet zomaar worden afgesloten. Het Meerse Kozenstraatje is een voorbeeld van zo'n feitelijke buurtweg.

De **Atlas der Buurtwegen** dateert uit **1841** en is tot vandaag een wettige basis voor het behoud en herstel van buurt- en voetwegen. In deze Atlas werden alle paden per dorp minutieus opgetekend. Op deze illustratie, een fragment uit de Meerse Atlas der Buurtwegen, ziet u het Pyperpad (**Sentier n° 42**) duidelijk staan (blauw gemarkeerd). De namen van alle paden werden ook in deze Atlas genoteerd, net als de exacte breedte en lengte.

Dag van de Trage Weg

Dag van de
trage weg

De 'Dag van de trage weg' is een actieweekend georganiseerd door de vzw Trage Wegen. Het is gericht op iedereen die trage wegen, waaronder oude buurt- en voetwegen, belangrijk vindt. Verenigingen, besturen en buurtbewoners slaan de handen in elkaar om een actie rond trage wegen te organiseren. Het doel? Trage wegen terug toegankelijk maken en mensen overtuigen van het belang van deze paden. Ze hebben immers veel in hun mars voor niet-gemotoriseerd verkeer, bvb. als veilige fiets- of wandelweg naar school of werk. Ze zijn ideaal om van de rust en de natuur te genieten. Bovendien zijn veel trage wegen historische verbindingen met een uniek verhaal en een boeiende geschiedenis. Dit is zeker het geval bij het Pyperpad.

Toch blijven trage wegen een bedreigde soort door slecht onderhoud of onwettige inname. Kortom, de Dag van de Trage Weg biedt dé gelegenheid om aandacht te vragen voor deze kwetsbare wegen. De Werkgroep Oude Voetwegen van Erfgoed Hoogstraten, die deze actie organiseert i.s.m. de dorpsraad van Meer en de VZW Klooster Meer, is lid van de landelijke vzw Trage Wegen.

1. VOETWEG in de KIJKER: Het PYPERPAD

Het Pyperpad (Sentier nr. 42) is sinds oudsher de verbinding tussen het veraf gelegen gehucht Maxburg en Meer. Vooral voor kerkgangers en schoolkinderen scheelde dit pad vroeger een flink stuk in hun lange wandeling naar de dorpskom.

Door afsluiting en inname eind vorige eeuw raakte dit pad in onbruik en verdween het stilaan in het akkerland. Toen het eerste deel van het pad verhard werd tot straat, bleek bij velen de wens te leven tot een herwaardering van het overige onverhard tracé. Dit blijkt ook uit het collegebesluit uit 1998, waarin toen al werd geopperd om het pad te herwaarderen. Na dit eerste initiatief bleef het vervolgens heel lang stil rond dit pad, tot de Werkgroep Oude Voetwegen van Erfgoed Hoogstraten de draad oppikte en actie ondernam om dit pad weer toegankelijk te krijgen. Na gesprekken met het Stadsbestuur, de Meerse dorpsraad, de aangelanden en omwonenden, is het nu bijna zover. De wettige basis is er. De dorpsgemeenschap is vragende partij en de eigenaars hebben beloofd om de bedding van het pad in de toekomst te respecteren. De bal ligt nu bij de stad Hoogstraten om verder initiatief te nemen.

Wist u trouwens dat oudere Meerenaren zich dit pad nog goed kunnen herinneren? Bijvoorbeeld van de Kruisdagen, processies tijdens het begin van de Hemelvaartweek, die langs dit pad kwamen. De erven van de huizen langs dit pad waren op deze dagen extra opgeruimd en opgekuist! Andere Meerenaren herinneren zich dit pad als het paadje naar de “knaachtenwaaï”, een wei waarvan de naamsbetekenis niet bekend is.

2. Het ZUNDERTSCHEN PAD (Mussenakker)

Het Zundertschen Pad (Sentier nr. 41), vroeger de meest gerichte weg naar Zundert, liep ooit helemaal van de Donckstraat tot aan de John Lijsenstraat. Deze voetweg sloot ongeveer ter hoogte van de E 19 afrit Meer aan op de hoofdweg naar Zundert.

De oude foto links herinnert nog aan het uitzicht van het pad, ter hoogte van de huidige wijk Donkakker, voor deze verkaveling tot stand kwam. Een deel van het pad werd behouden en geïntegreerd als wandelpad in deze Donkakkerwijk bij de aanleg begin jaren '80.

3. Het WOLFSSTRAATJE (Melkerijstraat)

Het Wolfsstraatje (Chemin nr. 33) is een buurtweg die de huidige Zundertseweg verbindt met Meerdorp. Een eerste deel ervan werd midden de jaren '90 verhard en verbreed tot straat, nl. de Melkerijstraat. Het overige deel is nog steeds openbaar, maar wordt deels ingepalmd door struiken en hekwerk.

Oorspronkelijk kwam dit pad uit recht tegenover de weg naar Meerle. Later is het laatste deel (bij Meerdorp/John Lijsenstraat) verlegd naar het noorden. Dit pad wordt door oudere Meerenaren ook wel het 'Wolvenstraatje' genoemd.

4. Het KOZENSTRAATJE

Het Kozenstraatje is een typisch voorbeeld van een feitelijke buurtweg. In de Atlas van 1841 was dit pad nog niet opgetekend, op een topografische kaart van 1851 dan weer wel (zie afbeelding). Dit pad werd na jarenlang gebruik rond 2005 onrechtmatig afgesloten. Dankzij een procedure van een aangelande bij het vredegerecht, werd deze feitelijke buurtweg begin 2008 terug opengesteld.

5. Het VONDELPAD (Driehoekstraat)

Het Vondelpad (Sentier nr. 46) werd door de ruilverkaveling in de jaren '70 grotendeels afgeschaft. Het liep ooit van Meerdorp (inrit Quirijnen) naar de Driehoekstraat en zo een heel eind verder tot op het kruispunt Bergenstraat / Oude Meerleseweg. Als compensatie werd bij het afschaffen een deel ervan verlegd naar het betonpaadje dat nu van de Driehoeksstraat afbuigt naar het Looi.

Recent kwam aan het licht dat het eerste deel van deze voetweg, van de inrit van Quirijnen naar de Driehoekstraat, nooit is afgeschaft. Dit deel loopt nog steeds over de site van Brouwerij Sterkens. Bij de uitvoering van het nieuwe RUP Meer Oost is het nu het perfecte moment om dit pad op enige manier in dit RUP te integreren.

6. De DREEFWEG

De Dreefweg (Chemin nr. 35) is ontstaan als kortste weg die de pastoor, woonachtig op de voormalige pastorie van Meer (nu Beeksestraat nr 12A), moest afleggen naar de kerk van Meer. Veel van deze 'chemins' werden met de opkomst van de auto verhard tot gemeentewegen.

7. Het BEEKSCHEN PAD

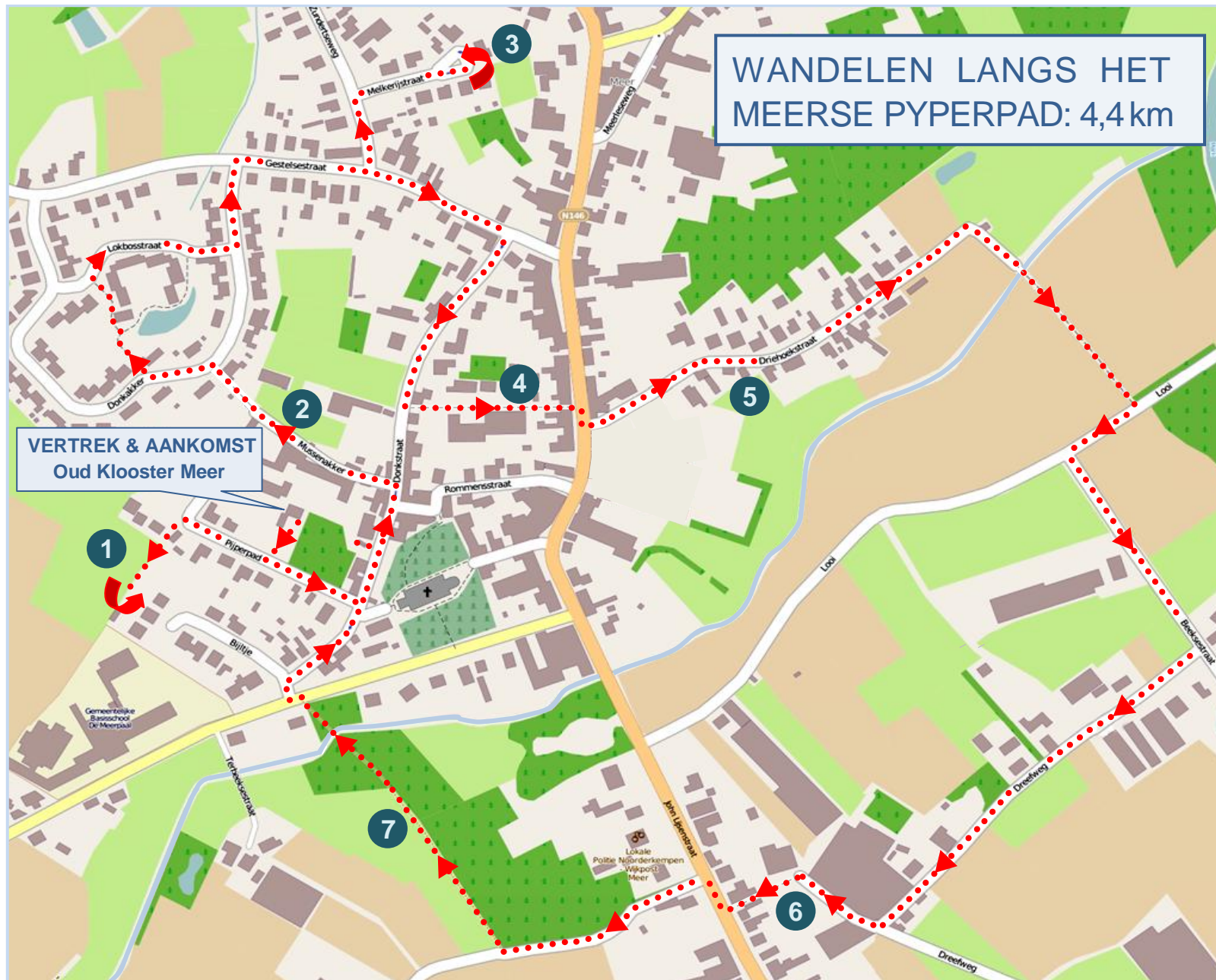
Het Beekschen Pad (Sentier nr. 44) is wellicht de bekendste voetweg in Meer. Dit pad vertrekt aan de Terbeeksestraat en loopt, min of meer parallel aan de Meerseweg, richting Minderhout. Nu komt het uit op de Venneweg naast het notariaat van Rommens, maar vroeger liep het nog een stuk verder door tot vlakbij de Beekakker.

Dit pad, dat de Beekse loop kruist, was vroeger een veel gebruikte voetweg naar school. Oudere Meerenaren herinneren zich nog goed dat het pad en de halfweg gelegen beek voor veel vertier zorgden, zoals met 'ne reep' spelen (een fietsvelg). Met gevolg dat de kinderen vaak onbedoeld aan 'haagschool' deden (spijbelden).

TIP! De **ELSTERDIJKWEG** (Chemin 32): je vindt dit paadje niet in de bijgevoegde wandelroute, maar wel goed verstopt richting de Mosten, tussen de Elsterdijk, het Hoogeind en de Werkhovensestraat. De moeite waard voor een ommetje te voet of met de fiets!

WANDELEN LANGS HET PYPERPAD: de wandelroute langs de oude voetwegen van Meer:

WANDELEN LANGS HET MEERSE PYPERPAD: 4,4 km

VERTREK & AANKOMST Oud Klooster Meer

OUDE VOETWEGEN
1 Pyperpad
2 Zundertschen Pad
3 Wolfsstraatje
4 Kozenstraatje
5 Vondelpad
6 Dreefweg
7 Beekschen Pad
HANDLEIDING PLAN
..... Wandelroute
.....> Richting
MEER INFORMATIE
WG Oude Voetwegen & Erfgoed Hoogstraten: www.erfgoedhoogstraten.be
VZW Trage Wegen: www.tragewegen.be
VZW Klooster Meer: www.kloostermeer.be

VZW Klooster Meer

Het voormalige kloostercomplex in de Meerse Donckstraat werd begin 2003 definitief beschermd als monument. In september 2009 werd de herbestemming van de kloostersite toegewezen aan de Bouwmaatschappij De Noorderkempen en de vzw Klooster Meer. Op dit moment werken de twee partners aan een globaal masterplan.

Hierin neemt de Bouwmaatschappij De Noorderkempen de nieuwbouw van sociale huur- en koopwoningen voor z'n rekening. De vzw Klooster Meer staat in voor de herbestemming van de vijf historisch meest waardevolle gebouwen.

Vzw Klooster Meer wil in die waardevolle gebouwen publieke of semipublieke functies onderbrengen. Ze onderhandelt op dit moment met partners voor de uitbouw van een lokaal dienstencentrum voor senioren en verenigingen, voor kinderopvang en voor horeca met verblijfsmogelijkheden. Voor het einde van oktober 2012 wil ze de verschillende partners kennen om zo spoedig mogelijk de restauratiedossiers op te maken.

Dorpsraad Meer

De Meerse Dorpsraad probeert alle belangen van de Meerse gemeenschap te behartigen. De dorpsraad is een 20-tal jaar geleden opgericht met vertegenwoordigers uit alle verenigingen van Meer. In het verleden werden heel wat belangrijke zaken met de gemeente besproken. Het comité Meermarkt en de kloosterwerkgroep vinden hun oorsprong in de dorpsraad.

De Werkgroep Oude Voetwegen

De werkgroep Oude Voetwegen van Erfgoed Hoogstraten werd opgericht in 2004. Sindsdien ijvert deze groep onafgebroken voor de herwaardering van het Hoogstraatse netwerk van oude buurtwegen. Dit door te informeren en sensibiliseren en waar mogelijk oude voet- en buurtwegen te herstellen, zodat ze een veilige of toeristische wandel- of fietsverbinding kunnen bieden aan hun omgeving. De werkgroep vervult hierbij een voortrekkersrol in het overleg en samenwerking met de stad en de Hoogstraatse gemeenschap.

O.a. de heraanleg van het Stipstappepad, de Tikkenhaenweg, de heropening van het Kozenstraatje en de herwaardering van het Pyperpad zijn mede enkele verwezenlijkingen van de werkgroep. Alle voet- en buurtwegen in Groot-Hoogstraten werden recent opgenomen in een inventaris, die als werkinstrument dient in de verdere ontwikkeling van een trage wegennet in onze gemeente.